

Jaarverslag 2012

RAAD
VOOR
CULTUUR

COLOFON

De Raad voor Cultuur is het wettelijke adviesorgaan van de regering en het parlement op het terrein van kunst, cultuur en media. De raad is onafhankelijk en adviseert, gevraagd en ongevraagd, over actuele beleidskwesties en subsidiebesluiten.

Deze publicatie is een uitgave van de Raad voor Cultuur

R.J. Schimmelpennincklaan 3
Postbus 61243
2506 AE Den Haag
t +31(0)70 3106686
f +31(0)70 3614727
cultuur@cultuur.nl
www.cultuur.nl

Het is toegestaan (delen van) de inhoud van deze publicatie te citeren of te verspreiden, mits daarbij de Raad voor Cultuur en deze publicatie als bronnen worden vermeld.

Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.

INHOUDSOPGAVE

1. Leeswijzer	blz. 2
2. Subsidieadviezen culturele basisinfrastructuur 2013-2016	blz. 3
3. Overzicht beleidsadviezen	blz. 6
4. De raad in de media	blz. 12
5. Overzicht uitvoeringsadviezen	blz. 16
6. Samenstelling raad, commissies en secretariaat	blz. 18

1. LEESWIJZER

De Raad voor Cultuur is het wettelijke, onafhankelijke adviesorgaan van de regering en het parlement op het gebied van kunst, cultuur en media. De raad adviseert over actuele beleidskwesties en subsidiebesluiten. Hij geeft ook adviezen over de (beschermde) status van erfgoed, zoals monumenten, archeologische objecten, archieven (tot en met 31-12-2012) of andere voorwerpen van grote culturele waarde. Daarnaast adviseert de raad - in het kader van de Wet tot behoud van cultuurbezit (Wbc) - de minister of staatssecretaris van Cultuur over de toekenning van een beschermde status aan voorwerpen van bijzondere kunsthistorische of wetenschappelijke betekenis die particulier eigendom zijn. Vanaf 1 januari 2013 adviseert de raad ook over aanvragen tot aanwijzing als professionele organisatie voor monumentenbehoud.

In dit digitale jaarverslag van de Raad voor Cultuur wordt eerst teruggeblikt op de subsidieadviezen die zijn verschenen in het kader van de culturele basisinfrastructuur 2013-2016. Daarna volgt een samenvatting van de beleidsadviezen die de raad in 2012 heeft uitgebracht. In hoofdstuk 4 staat 'de raad in de media' centraal, waarin enige momenten in de publicitaire schijnwerpers worden belicht.

Een opsomming van alle uitvoeringsadviezen is te vinden in hoofdstuk 5. Aan het einde van dit jaarverslag vindt u een overzicht van de samenstelling van de raad, zijn adviescommissies en het secretariaat.

Alle adviezen van de raad zijn ook te vinden op de website www.cultuur.nl. Wilt u op de hoogte blijven van de activiteiten van de raad? Dan kunt u zich op de website aanmelden voor de nieuwsbrief.

2. SUBSIDIEADVIEZEN CULTURELE BASISINFRASTRUCTUUR 2013-2016

Op 21 mei 2012 heeft de raad zijn advies over de toekenning van vierjarige rijkssubsidies, Slagen in Cultuur: culturele basisinfrastructuur 2013-2016, gepubliceerd. Op 13 juli 2012 heeft de raad het eerste aanvullend advies uitgebracht. Daarna volgde op 13 augustus 2012 Slagen in Cultuur, Het vervolg. Het advies van 31 augustus 2012 - Slagen in Cultuur, Het vervolg 2 - was het laatste subsidieadvies van de raad in de aanloop naar Prinsjesdag. Op dinsdag 18 september 2012 heeft het kabinet de subsidiebesluiten over de periode 2013-2016 bekendgemaakt.

Slagen in Cultuur 21/5/2012

In dit advies motiveert de raad welke culturele instellingen volgens hem vanaf 2013 in aanmerking komen voor een vierjarige rijkssubsidie. Er zijn 118 aanvragen door de raad beoordeeld op de criteria kwaliteit, publieksbereik, ondernemerschap, (inter)nationaal belang, educatie, geografische spreiding en bij bepaalde instellingen ook talentontwikkeling. Het gaat om subsidieaanvragen van zeer uiteenlopende culturele organisaties: van orkesten tot musea, van jeugdtheatergezelschappen tot presentatie-instellingen. De raad heeft bij de beoordeling van de aanvragen rekening gehouden met de verschillen tussen instellingen, hun eigen profilering en de betekenis van de instelling voor de lokale en/of nationale omgeving.

Over 73 aanvragen heeft de raad een positief subsidieadvies gegeven; aan 21 daarvan verbindt de raad een of meer voorwaarden. Bij 45 aanvragen is er sprake van een negatief subsidieadvies; in een aantal gevallen adviseert de raad de onvervulde plek in de basisinfrastructuur opnieuw open te stellen. In totaal hebben de aanvragende instellingen voor ongeveer 375 miljoen euro subsidie aangevraagd; er is bijna 310 miljoen euro beschikbaar voor de nieuwe basisinfrastructuur.

De raad doet naar aanleiding van zijn subsidieadviezen ook een aantal observaties over de culturele basisinfrastructuur. Zo constateert hij dat de bezuinigingen op deze basisinfrastructuur gaten slaan in het cultuurbestel; met name talentontwikkeling en een pluriform cultuuraanbod staan onder druk. De raad ziet ook positieve ontwikkelingen, want de bezuinigingen zetten de sector in beweging. De omslag naar een cultuursector die minder afhankelijk is van de overheid, is in volle gang.

Talentontwikkeling staat met cultuureducatie en het kunstvakonderwijs aan de basis van een cultuurbestel. Maar door de bezuinigingen komen broedplaatsen van hoogwaardige, vernieuwende producties in een kwetsbare positie. Zo zal bij de postacademische instellingen voor beeldende kunst de rijkssubsidie na 2016 wegvallen. In deze sector verliest talent ook een belangrijk platform, omdat een aantal presentatie-instellingen uit de basisinfrastructuur verdwijnt. In de sector Podiumkunsten krijgen de productiehuisen geen rijkssubsidie meer.

De raad constateert weliswaar dat grote instellingen voor podiumkunsten talenten in enige mate onder hun hoede nemen, maar de essentie van een productiehuis vervalt.

De raad ziet ook de pluriformiteit van het aanbod aan kunst en cultuur in gevaar komen. Gedeeltelijk hangt dit samen met de kortingen op voorzieningen voor talentontwikkeling, omdat juist daar vernieuwende producties van jonge makers tot stand komen. Maar het teruglopend aanbod aan bijvoorbeeld dans en beeldende kunst is hier ook debet aan. In deze sectoren verliest de basisinfrastructuur voorzieningen van nationaal belang en hoge kwaliteit. Een andere gevoelig verlies is het verdwijnen van de zogenoemde 'e-cultuur instellingen' uit de basisinfrastructuur. De digitale productie van kunst en cultuur verdient volgens de raad een volwaardige plek in het bestel. Voor veel jongeren zijn digitale kunst en digitaal toegankelijke cultuuruitingen namelijk belangrijke toegangspoorten tot de culturele sector.

De raad ziet ook positieve ontwikkelingen. Veel instellingen zijn zich bewust van het belang om andere inkomstenbronnen aan te boren en beschrijven in ondernemingsplannen hun ambities op dit gebied.

Na de publicatie van dit advies heeft de Tweede Kamer haar waardering uitgesproken voor het werk van de raad en vroeg zij aandacht voor regionale spreiding, talentontwikkeling en vernieuwing; onderwerpen die de raad ook in zijn advies heeft aangekaart.

Aanvullend advies: reacties van instellingen 13/7/2012

De instellingen die zijn beoordeeld in *Slagen in Cultuur: culturele basisinfrastructuur 2013-2016* hebben de mogelijkheid gekregen hierop te reageren. Ruim 60 instellingen hebben hiervan gebruikgemaakt. De raad heeft vervolgens een toelichting gegeven op zijn adviezen. In twee gevallen heeft dit geleid tot een wijziging van het subsidieadvies.

Aanvullend advies: invulling van vacante plekken in basisinfrastructuur 13/8/2012

De raad adviseert de staatssecretaris in *Slagen in Cultuur*, Het vervolg alsnog drie instellingen te subsidiëren vanaf 1 januari 2013. Volgens de raad komen de jeugdtheatergezelschappen Het Nationale Toneel/NTJong en Het Houten Huis én het symfonieorkest Zuid-Nederlands Orkest hiervoor in aanmerking.

In *Slagen in Cultuur*, dat de raad in mei 2012 heeft uitgebracht, bleven vier plekken in de culturele basisinfrastructuur 2013 -2016 onbezet. De raad heeft in dat advies aangegeven dat hij het noodzakelijk vindt dat deze posities alsnog worden ingevuld. Voor de spreiding van het culturele aanbod is het volgens de raad zeer wenselijk dat jeugdtheaterinstellingen en symfonieorkesten op verschillende locaties in het land gevestigd zijn.

De staatssecretaris heeft de vacante plekken vervolgens opnieuw opengesteld. Negen instellingen hebben daarop een aanvraag ingediend. De raad heeft deze aanvragen, net als in de vorige ronde, beoordeeld op de criteria kwaliteit, publieksbereik, ondernemerschap, (inter)nationaal belang, educatie en talentontwikkeling. Daarnaast heeft hij rekening gehouden met de verschillen tussen instellingen, hun eigen profilering en de betekenis van de instelling voor de lokale en/of nationale omgeving. Op basis hiervan adviseert de raad Het Houten Huis, NTJong en Zuid-Nederlands Orkest op te nemen in de culturele basisinfrastructuur 2013-2016.

Dit aanvullend advies gaat ook over de aangepaste plannen van instellingen, waarvoor een plaats in de nieuwe basisinfrastructuur is gekoppeld aan een verbeterd en/of nieuw plan. Vaak betreft het hier instellingen die zich bevinden in een ingrijpende organisatorische verandering, zoals een intensieve samenwerking of een fusie. De raad constateert dat de instellingen weinig tijd hebben gehad om in alle opzichten volledig aan de criteria te voldoen. Hun plannen geven de raad niettemin voldoende vertrouwen om positief te adviseren. In een aantal gevallen is hij echter wel van mening dat de betrokken instellingen in een later stadium de plannen verder moeten completeren.

Aanvullend advies: Subsidie voor Holland Symfonia **31/8/2012**

De raad adviseert in zijn laatste subsidieadvies van 2012 - Slagen in Cultuur, Het vervolg 2 - Holland Symfonia op te nemen in de culturele basisinfrastructuur 2013-2016. De plek voor een symfonieorkest voor de begeleiding van dansvoorstellingen was nog onbezet. Drie instellingen hebben hiervoor een aanvraag ingediend. De raad adviseert Holland Symfonia te subsidiëren vanaf 1 januari 2013.

3. OVERZICHT BELEIDSADVIEZEN

*De eerste helft van 2012 stond voor de raad voor een groot deel in het teken van het subsidieadvies *Slagen in Cultuur: culturele basisinfrastructuur 2013-2016*. De raad heeft vorig jaar ook diverse beleidsadviezen uitgebracht. Hieronder vindt u - in chronologische volgorde - een overzicht van deze adviezen.*

Maart 2012

Goed opdrachtgeverschap, vragen naar de onbekende weg

In het advies *Goed opdrachtgeverschap – Vragen naar de onbekende weg* schetst de raad een beeld van de stand van zaken rondom het opdrachtgeverschap in de architectuursector. De raad doet in het advies ook een serie voorstellen om het opdrachtgeverschap te bevorderen, zoals:

- Vervul als rijksoverheid een voorbeeldfunctie door in samenwerking met lokale overheden en de Rijksgebouwendienst een apart programma op te zetten voor ontwerponderzoek ten behoeve van actuele ruimtelijke vraagstukken - zoals herbestemming van leegstaande rijksgebouwen en/of rijksgebieden - met Den Haag als voorbeeld. De fusie van de Rijksgebouwendienst (RGD) met het Rijksvastgoed en Ontwikkelingsbedrijf (RVOB) biedt goede kansen voor ontwerponderzoek.
- Zet met de Rijksbouwmeester en het College van Rijksadviseurs in op de aanpak van departementaal overstijgende, ruimtelijke vraagstukken op rijksniveau (vergelijkbaar met de kwaliteitsteams) en op lokaal niveau.
- Breidt het programma Stedenbouw van het Stimuleringsfonds voor Architectuur uit met een onderzoek naar nieuwe ontwerppraktijken voor sociaal- maatschappelijke uitdagingen zoals gezondheidszorg, krimp, scholen, voorzieningen in de wijken en buurten, et cetera.

De raad vindt dat goed opdrachtgeverschap een voorwaarde is bij de totstandkoming van ruimtelijke kwaliteit in stad en land. De huidige maatschappelijke uitdagingen vragen om creativiteit en innovatie. Een goed opdrachtgever stimuleert deze via een open vraagstelling en door crossovers vanuit diverse sectoren te stimuleren. Het is volgens de raad belangrijk om ontwerpers te betrekken in de verkenning van de opgaven waar we nu voor staan. Er moeten platforms worden ingericht waar vraag en aanbod elkaar kunnen vinden.

Mei 2012

Conceptwijziging archiefbesluit

De raad heeft een advies uitgebracht over de conceptwijziging van het Archiefbesluit 1995 en het Archiefbesluit BES, onder meer in verband met de invoering van een nieuwe selectieaanpak. De raad staat positief tegenover het voornemen om selectie beter te laten aansluiten bij het digitale tijdperk en checks & balances te integreren in het selectieproces.

De raad is echter van mening dat met het huidige voorstel de beoogde doelen niet worden bereikt; het betekent op een aantal punten zelfs een stap terug, want:

- de cultuurhistorische waarde van archieven is niet geborgd in de selectieprocedure, terwijl dit een van de belangrijkste redenen is om archieven permanent te bewaren.
- de inbreng van archivistische deskundigheid bij het vaststellen van selectielijsten van gemeenten, provincies en waterschappen is niet verplicht gesteld. Dit heeft vergaande consequenties voor toekomstig historisch onderzoek.
- het is onduidelijk op welke manier de nodige samenhang in de selectiebeslissingen tussen de overheden onderling - de keteninformatisering - tot stand komt.
- de toelichting is onduidelijk en verwarrend over het profiel en de positie van de onafhankelijke deskundige in het Strategisch Informatieoverleg.
- de vorm en invulling van het aangekondigde nieuwe systeemtoezicht ontbreekt.

De raad doet in zijn advies diverse aanbevelingen om hierin verandering te brengen. Zo adviseert hij bijvoorbeeld een historicus en een archivaris in het Strategisch Informatieoverleg (SIO) te benoemen, zodat op alle overheidsniveaus de cultuurhistorische en administratieve belangen én de belangen van de recht- en bewijszoekende burger in gelijke mate worden geborgd. Ook stelt hij voor dat de onafhankelijke deskundigen en een archivaris niet alleen bij de selectie worden betrokken, maar bij alle onderwerpen in het SIO.

Daarnaast vindt de raad het verstandig om invulling te geven aan het nieuwe systeemtoezicht, waarbij in ieder geval het overkoepelend toezicht – dus ook de bewaking van de samenhang in selectie bij alle overheden – geborgd is. Tot slot adviseert de raad de functie-eisen van de Chief Information Officer te benoemen, onder meer door de bevoegdheden en verantwoordelijkheden te specificeren.

Mei 2012 Voor Media en Cultuur

De raad heeft onderzocht hoe de samenvoeging van het Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Mediaproducties (Mediafonds) en het Stimuleringsfonds voor de Pers het best kan worden vormgegeven. De raad is een voorstander van deze samenvoeging en heeft hierover het advies Voor Media en Cultuur uitgebracht.

Enige aanbevelingen uit het advies:

- De fusie moet aangegrepen worden om juist ook de innovatie op aanpalende en/of overlappende terreinen te stimuleren.
- Het fonds stimuleert en organiseert, al dan niet in samenwerkingsverband, activiteiten en projecten die mede tot doel hebben innovatieve journalistieke en culturele producties zeker te stellen en te bevorderen, zowel op landelijk als regionaal/lokaal niveau.

- De aanvragen vanuit de journalistiek worden door het fonds op hun journalistieke waarde beoordeeld, niet op hun inhoud.
- Private partijen kunnen ook een aanvraag indienen bij het nieuwe fonds, mits die met het project voorzien in een belangrijke publieke functie.

Juni 2012

Cultuureducatie: leren, creëren, inspireren!

Ontwikkel een referentiekader cultuureducatie, bevorder de deskundigheid op school en stel de culturele infrastructuur meer in dienst van de scholen.

Volgens de Onderwijsraad en de Raad voor Cultuur zijn dit noodzakelijke maatregelen die ervoor moeten zorgen dat cultuureducatie in het hart van het onderwijs terechtkomt. Zo krijgen de scholen de touwtjes in handen bij het onderwijzen van kunst en cultuur. Dit schrijven de raden in hun gezamenlijke advies Cultuureducatie: leren, creëren, inspireren!

Cultuureducatie heeft vaak een marginale plek in het leerprogramma van het basisonderwijs, constateren de raden. De afgelopen jaren is er veel deskundigheid verdwenen; het aantal vakleerkrachten is teruggelopen van 66% in 1988 naar 19% in 2009. Scholen ervaren belemmeringen door een gebrek aan tijd en geld, men mist inhoudelijke handvatten en veel leraren voelen zich niet deskundig genoeg. Bovendien heeft een versnipperde culturele infrastructuur ertoe geleid dat scholen geen regie voeren over cultuureducatie en de bijbehorende kerndoelen.

De raden vinden het belangrijk dat dit wel gaat gebeuren. Op de basisschool wordt immers het fundament gelegd voor de culturele ontwikkeling van kinderen, óók voor degenen die dit van huis uit niet meekrijgen. Leerlingen maken er kennis met kunst en cultuur; het vormt hen en ze ontdekken en ontplooiën hun eigen talenten. Cultuureducatie draagt bij aan de vorming van belangrijke vaardigheden zoals analyseren, creëren en reflecteren.

Om scholen meer grip te geven op de inhoud stellen de raden voor een referentiekader cultuureducatie te ontwikkelen: een heldere uitwerking van de kerndoelen rondom kunstzinnige oriëntatie. Dit referentiekader, dat scholen naar eigen inzicht kunnen gebruiken, biedt een overzicht van de doorgaande lijn met betrekking tot kennis, vaardigheden en attitudes die alle leerlingen nodig hebben voor hun culturele ontwikkeling.

Kwaliteitsverbetering van cultuureducatie begint op school. Elke school zou daarom over voldoende deskundigheid moeten beschikken om cultuureducatie inhoudelijk vorm te kunnen geven, passend bij de visie en het personeelsbeleid van de school. Het benutten van de talenten en passie van het onderwijzend personeel is daarbij van belang, net als deskundigheidsbevordering bij zowel zittende als nieuwe leraren.

Culturele instellingen kunnen in samenwerking met andere instellingen en scholen tot een aanbod komen dat beter aansluit bij de behoeften van het onderwijs. Door hierop in te spelen, kennis te delen en de krachten te bundelen, kunnen zij een rijke leeromgeving creëren.

Bijvoorbeeld door netwerken van leraren, educatief medewerkers van culturele instellingen en (lokale of regionale) ondersteuners op te zetten en te onderhouden.

Naar aanleiding van dit advies zal de minister van Cultuur de raad in het najaar van 2013 vragen te adviseren over de lokale voorzieningen op het gebied van educatie.

December 2012 **Mediafonds**

In mei 2012 heeft de raad een advies uitgebracht over de samenvoeging van het Mediafonds met het Stimuleringsfonds voor de Pers (zie ook pagina 9).

Het vorige kabinet (Rutte 1) was van mening dat een samenvoeging beter zou passen bij de maatschappelijke ontwikkelingen in het algemeen en die in het medialandschap in het bijzonder.

Het huidige kabinet (Rutte 2) denkt daar echter anders over: de samenvoeging gaat niet door. Uit het regeerakkoord blijkt ook dat het budget van het Mediafonds vanaf 2016 komt te vervallen, waarmee het feitelijk wordt opgeheven. De raad betreurt deze beslissing en vindt dat het Mediafonds moet blijven bestaan. Dat schrijft hij in een ongevraagd advies aan de staatssecretaris van Media.

De raad heeft de afgelopen jaren het Mediafonds meerdere keren geëvalueerd en de beleidsplannen beoordeeld. De raad concludeerde steeds weer dat het fonds professioneel, helder en met een visie functioneert. In lijn met de wettelijke opdracht initieerde het fonds de afgelopen jaren verdiepende en/of innoverende producties en projecten. Het zorgde, kortom, voor een hoogwaardig media-aanbod, dat ook vaak op verschillende nationale en internationale festivals wordt vertoond. Het Mediafonds heeft daarnaast oog voor relevante ontwikkelingen in de hele mediasector. Bij de verschillende activiteiten werkt het fonds niet alleen samen met de publieke omroep, maar ook met culturele instellingen, fondsen en makers uit verschillende sectoren

De raad waarschuwt in zijn advies voor kapitaalvernietiging wanneer een volledig ingericht fonds dat goed functioneert, een heldere beoordelings-systematiek heeft en beschikt over een netwerk in de (nieuwe) media- en cultuursector niet wordt benut.

December 2012 **Digitale vervanging van documenten**

De raad krijgt met enige regelmaat signalen en vragen over de gevolgen van digitale vervanging van oorspronkelijke documenten voor het cultuurhistorische belang ervan. De raad beschouwt digitale vervanging, met daaropvolgende vernietiging van de documenten, als een zware beslissing. Terughoudendheid is op zijn plaats. We doen er goed aan ons te realiseren dat de technologie van scanning nog jong is en vernietiging voor eeuwig.

Dat geldt ook voor de praktijk van digitaal bewaren: blijft het digitale document door de eeuwen heen toegankelijk zoals nu de middeleeuwse oorkonden? Bovendien is het de vraag of in de toekomst de huidige digitale technologie niet vervangen wordt door een compleet nieuwe, nu nog onbekende technologie. Mocht er tegen die tijd een betere reproductie nodig en mogelijk zijn, dan is het vernietigde origineel niet meer voorhanden.

In het concept van de ministeriële regeling (ex artikel 6.3, lid van het Archiefbesluit van 7 september 2012) staan de onderwerpen waaraan de zorgdrager in het vervangingsbesluit aandacht moet besteden. Hoewel deze conceptregeling niet voor advies is voorgelegd aan de raad, ziet hij toch aanleiding de minister van OCW - in een ongevraagd advies - te attenderen op een aantal zaken die hij van belang vindt en die de kwaliteit van de vervangingspraktijk zullen bevorderen.

Voor de raad staat de vraag centraal hoe digitale vervanging van documenten zich verhoudt of dient te verhouden tot (behoud van) de cultuurhistorische waarde van het origineel. De raad betreft daarbij de criteria die voor de beantwoording van die vraag in de praktijk zijn ontwikkeld. Daarnaast gaat hij in dit advies nog in op een aantal andere aspecten van het vervangingsproces.

December 2012 Culturele en Kunstzinnige Vorming (CKV)

De raad heeft grote bezwaren tegen het wetsvoorstel waarin het verplichte examenvak Culturele en Kunstzinnige Vorming (CKV) wordt afgeschaft. Dat schrijft de raad in een ongevraagd advies aan de bewindslieden van OCW. Door dit wetsvoorstel vreest de raad een degradatie van het vak; CKV wordt immers een keuzevak, waardoor de positie van het vak en de leerkrachten onder druk komt te staan. De kans is groot dat zowel leerlingen als scholen minder of geen aandacht meer zullen of kunnen besteden aan culturele vorming. Omdat niet ieder kind van huis uit culturele vaardigheden aangeleerd krijgt, speelt het onderwijs hierin een belangrijke rol.

Door het verplichte examenvak af te schaffen, ontstaat in het voortgezet onderwijs een vergelijkbare situatie als in het primair onderwijs: het vak verliest status, de aandacht ervoor zal in veel gevallen afnemen en de invulling ervan wordt onvoldoende gecontroleerd.

In het regeerakkoord krijgt cultuureducatie een grote rol toebedeeld. Daarnaast schrijft het ministerie van OCW in de beleidsreactie op het advies Cultuureducatie: leren, creëren, inspireren! dat het streeft naar een betere verankering van het vak in het primair onderwijs. Daarom is het des te vreemder dat het wel of niet aanbieden van het vak in het voortgezet onderwijs aan de scholen wordt overgelaten. Dit heeft volgens de raad een negatieve invloed op de doorlopende leerlijn op het gebied van cultuureducatie, waarvoor in de beleidsreactie juist wordt gepleit. Alle energie inzetten op het primair onderwijs om het vervolgens los te laten in het voortgezet onderwijs getuigt volgens de raad niet van doordacht beleid. Dit advies is in de Tweede Kamer veelvuldig aan de orde geweest tijdens het debat over de cultuurbegroting. De minister van Cultuur heeft toen aangegeven CKV als verplicht examenvak te willen behouden

December 2012

Kandidaten Europees Erfgoedlabel

Om Europeanen een groter gevoel van verbondenheid te geven, heeft de Europese Unie het Europees Erfgoedlabel in het leven geroepen: een register van plaatsen en gebouwen (sites) die ook buiten hun eigen land van historische betekenis zijn. De raad heeft in december 2012 een advies uitgebracht over de Nederlandse sites die voor het Europees Erfgoedlabel in aanmerking willen komen. De raad is van mening dat Kamp Westerbork en het Vredespaleis hiervoor geschikte kandidaten zijn.

Kamp Westerbork en het Vredespaleis vertegenwoordigen beide belangrijke, in zekere zin naar elkaar verwijzende, gebeurtenissen uit de recente geschiedenis van Europa. Het Vredespaleis is immers in het leven geroepen om het soort oorlog te voorkomen waar Kamp Westerbork zo pijnlijk van getuigt en van moet blijven getuigen. Zowel het Vredespaleis als Kamp Westerbork heeft educatieve activiteiten ontwikkeld, waarmee veel jongeren aangesproken en bereikt kunnen worden. Ze zijn voldoende toegankelijk en beschikken over voldoende draagvlak en organisatorisch vermogen om continuïteit te kunnen waarborgen.

De raad heeft zich in zijn beoordeling ook laten leiden door de statuur van deze locaties. Hij heeft zich daarbij steeds afgevraagd waarvan de jongeren van buiten Nederland nu precies op de hoogte zouden moeten worden gebracht om cruciale aspecten van de Europese geschiedenis en Europese integratie te kunnen begrijpen. Volgens de raad leveren het Vredespaleis en Kamp Westerbork een belangrijk venster om 'Europa' in een groter verband te kunnen zien.

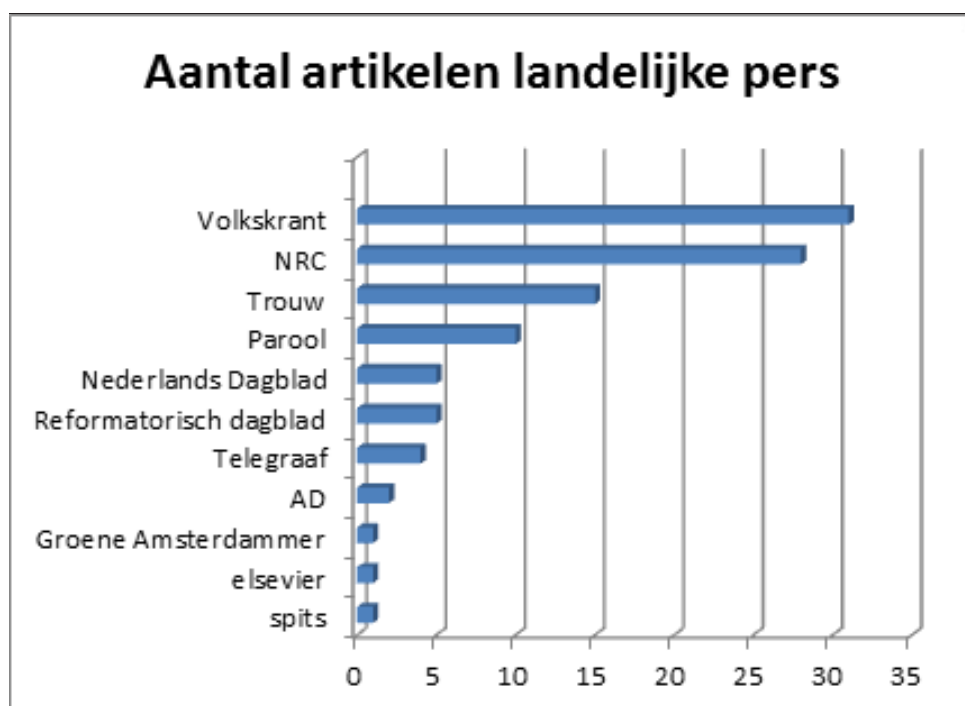
Een Europese jury van onafhankelijke deskundigen zal alle inzendingen beoordelen. Begin 2014 zal bekend worden gemaakt welke sites het Europees Erfgoedlabel toegewezen krijgen.

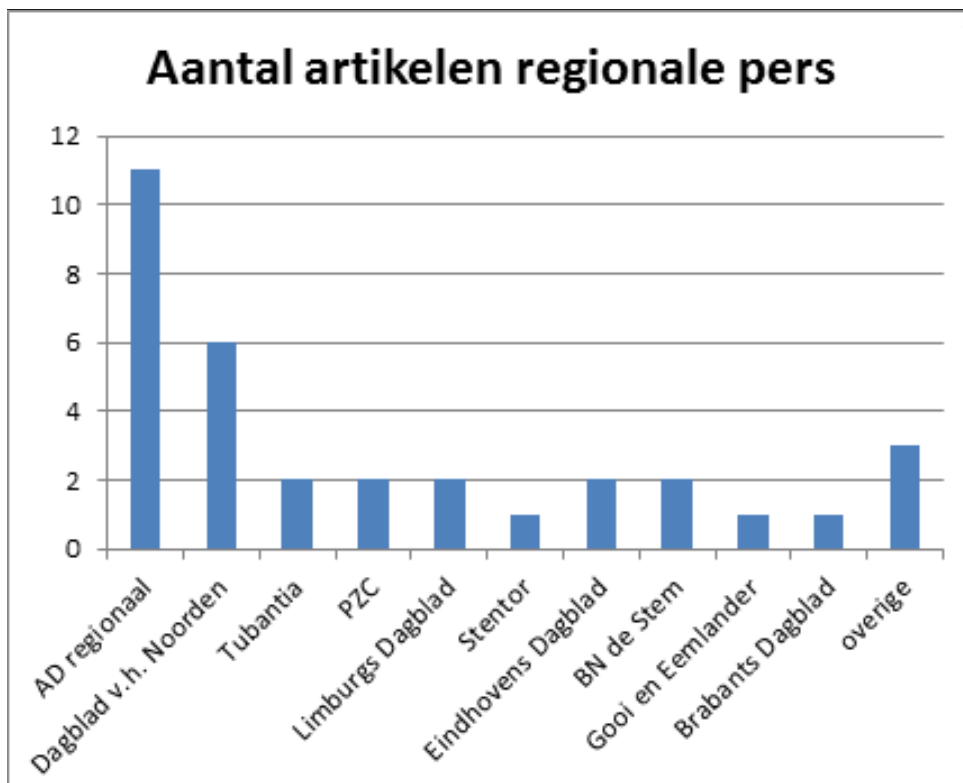
4. DE RAAD IN DE MEDIA

De raad stond in de lente van 2012 in de publicitaire schijnwerpers; het advies *Slagen in Cultuur: culturele basisinfrastructuur 2013-2016* trok veel media-aandacht. Maar ook andere adviezen bleven niet onopgemerkt in de pers. Daarnaast zocht de raad vorig jaar ook af en toe zelf de publiciteit via persberichten, interviews en ingezonden stukken in de krant.

21 mei 2012 *Slagen in Cultuur*

Op het secretariaat van de raad in Den Haag is naar aanleiding van het advies *Slagen in Cultuur: culturele basisinfrastructuur 2013-2016* een drukbezochte persconferentie gehouden. Dezelfde dag heeft de voorzitter het advies live toegelicht op radio en tv. Ook in de weken na publicatie heeft het advies van de raad nog veel aandacht in de media gekregen.

“Onze opdracht was om te adviseren over het verdelen van de 310 miljoen euro die vanaf volgend jaar beschikbaar is voor culturele instellingen. Die opdracht voeren we uit binnen de kaders die het ministerie ons gegeven heeft. Dat neemt niet weg dat we onze zorg uitspreken over de gevolgen van de bezuinigingen. We zien dat de talentontwikkeling in gevaar komt, nu de productiehuzen geen subsidie meer krijgen. Ook de pluriformiteit van het culturele aanbod neemt af. Daar zullen we in komende adviezen op terugkomen.”

Joop Daalmeijer in NRC, 21 mei 2012

Vindt u het ook erg wat er door de bezuinigingen gaat gebeuren?

“Ja, vooral voor de mensen die er werken. Er verdwijnen bijvoorbeeld zo’n tweehonderd orkestbanen. De sociale gevolgen voor die mensen vind ik het ergste. Dat er minder concerten zullen zijn in het Concertgebouw maakt me niets uit. Maar wat moet je nu nog als goede violist? Dat wordt krabben en bijten, hoor.”

Joop Daalmeijer in Trouw, 22 mei 2012

28 juni 2012

Cultuureducatie: leren, creëren, inspireren!

De Raad voor Cultuur en de Onderwijsraad hebben hun gezamenlijke advies over cultuureducatie aangeboden aan de staatssecretaris van Cultuur tijdens een bijeenkomst in de Pallas Atheneschool in Amersfoort.

Een beeldverslag van deze bijeenkomst is te zien op de website van de raad: www.cultuur.nl Ook dit advies heeft de nodige media-aandacht gekregen.

Zo'n 25 jaar geleden had 60 tot 70 procent van de scholen minimaal één vakleerkracht die muziekles, tekenen of handenarbeid gaf of uitstapjes organiseerde naar musea of podiumvoorstellingen. Nu heeft nog geen vijfde van de scholen daar iemand voor in dienst."

"Kunstonderwijs is niet alleen van belang vanwege het plezier dat je eraan kunt beleven en het vormende aspect ervan. Maar ook vanwege allerlei vaardigheden zoals creativiteit en concentratie. Die komen immers ook het leren van andere vakken ten goede."

Joop Daalmeijer en Geert ten Dam (voorzitter Onderwijsraad) in de Volkskrant, 29 juni 2012

14 december 2012

CKV moet verplicht examenvak blijven

De raad heeft een ongevraagd advies uitgebracht waarin hij pleit voor behoud van Culturele en Kunstzinnige Vorming (CKV) als verplicht examenvak op Havo en VWO. De raad vreest anders voor een degradatie van het vak.

"De kans is groot dat zowel leerlingen als scholen minder of geen aandacht meer zullen of kunnen besteden aan culturele vorming, zeker scholen die hier al weinig gevoel voor hebben."

"Wij willen voor de regering gesprekspartner zijn bij het vormen van het cultuurbeleid. Dat betekent dat je af en toe ook tegensprekt. Als CKV geen verplicht examenvak meer is, verliest het status en verdwijnen de gespecialiseerde docenten. Je vraagt je ook af waarom dan de Cultuurkaart is gered. Die kaart wordt gebruikt bij CKV voor culturele activiteiten."

"De raad heeft in juni samen met de Onderwijsraad al een advies uitgebracht over cultuureducatie in het basisonderwijs. Dat is opgenomen in het regeerakkoord. Het is dan niet logisch als in het voortgezet onderwijs een tegengestelde koers wordt ingezet."

Joop Daalmeijer in NRC, 14 december 2012

21 december 2012

‘Adviezen moeten schuren’

Het werk van commissieleden en adviseurs is en blijft van wezenlijk belang voor de raad. Hun bijdragen liggen aan de basis van zijn adviezen. De raad gaat de inzet van deze deskundigen vanaf 2013 meer toesnijden op de thematiek van een advies en zal daarom het commissiestelsel flexibiliseren. Er komen vier domeincommissies en een kring van adviseurs die de raad bijstaan. Daarnaast blijven er drie bijzondere commissies aan de raad verbonden die wettelijk vastgelegde taken uitvoeren.

In een interview met de Volkskrant heeft algemeen secretaris Jeroen Bartelse de nieuwe werkwijze van de raad toegelicht.

“We willen mensen die van de hoed en de rand weten, maar die wel dwarsdenkers zijn, die kunnen adviseren vanuit andere invalshoeken. Zo voorkomen we groupthink.

Cultuurliefhebbers zijn welkom, economen, mensen met verstand van auteursrecht. Iemand als Rem Koolhaas zien we graag langskomen.”

“We moeten van kennis hebben naar kennis halen en delen. We willen van de raad veel meer een community maken.”

“Ik vind dat we in een glazen huis moeten zitten, midden in de stad.”

“Adviezen moeten schuren en impact hebben. Hoe je dat bereikt? Door met de mensen in het veld en in de politiek al tijdens het opstellen in debat te gaan, ze al rijp te maken voor de redenering die je opbouwt.”

Jeroen Bartelse in de Volkskrant, 21 december 2012

5. OVERZICHT UITVOERINGSADVIEZEN

De raad adviseert ook over de (beschermde) status van erfgoed, zoals monumenten, archeologische objecten, archieven (tot en met 31-12-2012) of andere voorwerpen van grote culturele waarde. Dit zijn de zogenoemde uitvoeringsadviezen. Hieronder vindt u een overzicht van deze adviezen die de raad in 2012 heeft uitgebracht.

Monumenten en Archeologie

- * 10-12-2012 Uitbreiding beschermd dorpsgezicht Amerongen, gemeente Utrechtse Heuvelrug.
- * 1-11-2012 Afvoering boerderij De Hooghkamer, Mozartlaan 9, Voorhout (gemeente Teylingen)
- * 1-11-2012 Aanwijzing terrein met reeksen middeleeuwse veenterpen, Peizer- en Eeldermeden, Peizerwolde
- * 1-11-2012 Aanwijzing pand Hinthamerstraat 138, Den Bosch
- * 1-11-2012 Aanwijzing Johanna Westermanschool, Jan Willem Friso-
laan 4, Den Haag
- * 19-7-2012 Aanwijzing terrein met mogelijk resten palts en weg uit Romeinse tijd, Proosdijpark, Meerssen
- * 14-06-2012 Lelystad, scheepswrak uit de Late Middeleeuwen
- * 14-06-2012 Groesbeek, aquaduct uit de Romeinse tijd
- * 13-04-2012 Aanwijzing hoofdkantoor Hoogovens, Wenckebachstraat 1, IJmuiden (gemeente Velsen)
- * 13-04-2012 Aanwijzing Sint-Stephanuskerk, Steenweg 49, Moerdijk
- * 13-04-2012 Aanwijzing beschermd dorpsgezicht Ruinerwold (gemeente De Wolden)
- * 13-04-2012 Aanwijzing 23 complexen Nieuwe Hollandse Waterlinie.
- * 13-04-2012 Aanwijzing Belversche Akkers, Belvert (gemeente Haaren)
- * 24-04-2012 Aanwijzing beschermd stadsgezicht negentiende-
eeuwse schil Dordrecht
- * 13-04-2012 Afvoering archeologisch monument 45087, Beijumerweg 19, Groningen (gemeente Groningen)
- * 13-04-2012 Aanwijzing Elsenerveld, Markelo (gemeente Hof van Twente)
- * 13-04-2012 Aanwijzing Wolkenkrabber, Victorieplein 451 ea, Amsterdam.
- * 13-04-2012 Aanwijzing Ventilatiegebouwen Velsertunnel, Wijkmeerweg 5A, Velsen-Noord en Oude Pontweg 1, Velsen
- * 10-02-2012 Aanwijzing zeven complexen Nieuwe Hollandse Waterlinie
- * 30-01-2012 Wijziging omschrijving Hoeve Vliegen, Kerkstraat 139, Cadier en Keer (gemeente Eijsden-Margraten)

Archieven

- * 21-12-2012 Ontwerpselectielijst voor de neerslag van de handelingen van het Bosschap over de periode vanaf 2009.
- * 21-12-2012 Ontwerpselectielijst voor de neerslag van de handelingen van de Stichting Controlebureau voor Pluimvee, Eieren en Eiprodukten over de periode 1988 - 1 juli 2012.

- * 21-12-2012 Ontwerpselectielijst voor de archiefbescheiden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal op het deelbeleidsterrein personeelszaken over de periode vanaf 1946
- * 21-12-2012 Ontwerpselectielijst (actualisatie) voor de neerslag van de handelingen van de Openbare en Bijzondere Universitaire Medische Centra (UMC), alsmede de bij de UMC geplaatste Medisch-Ethische Toetsingscommissie (METC), over de periode vanaf 1985.
- * 21-12-2012 Ontwerpselectielijst voor de neerslag van de handelingen van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid over de periode vanaf 2012.
- * 21-12-2012 Ontwerpselectielijst voor de neerslag van de handelingen van de minister van VWS op het beleidsterrein Planning van voorzieningen in de gezondheidszorg over de periode vanaf 1945.
- * 13-09-2012 selectielijst archiefbescheiden medisch-ethische toetsingscommissies (METC's) van algemene ziekenhuizen en zelfstandige stichtingen in Nederland en de Vrije Universiteit te Amsterdam, over de periode vanaf 1999.
- * 27-04-2012 Selectielijst archiefbescheiden gemeentelijke en intergemeentelijke organen over de periode vanaf 1 januari 1996 (actualisatie)
- * 13-4-2012 Selectielijst archiefbescheiden ProRail BV en rechtsvoorgangers over de periode vanaf 1994
- * 27-03-2012 Ontwerp selectielijst archiefbescheiden van de zorgdrager Hoge Raad der Nederlanden op het beleidsterrein Rechterlijke Macht, periode vanaf 1945.
- * 27-03-2012 Selectielijst archiefbescheiden Personeelszaken/personeelsdossier, periode vanaf 1945 namens alle ministers, met uitzondering van de minister van Defensie, en namens de Algemene Rekenkamer, het Kabinet van de Koningin, de Kanselier der Nederlandse Orden, de Nationale Ombudsman en de Raad van State
- * 25-01-2012 Actualisatie selectielijst archiefbescheiden Nederlandse Algemene Kwaliteitsdienst Tuinbouw (Naktuinbouw) en haar rechtsvoorgangers over de periode vanaf (1941) 1966.
- * 11-01-2012 Selectielijst archiefbescheiden Ministerie van Veiligheid en Justitie en taakvoorganger op het beleidsterrein Toezicht Rechtspersonen, vanaf 1945
- * 11-01-2012 Selectielijst archiefbescheiden Belastingdienst, onderdeel Belastingregio's (fiscale processen), vanaf 2007
- * 11-01-2012 Selectielijst archiefbescheiden Ministerie van Buitenlandse Zaken, organisatieonderdelen belast met de bedrijfsvoering, over de periode 1985 - 2010
- * 11-01-2012 Selectielijst archiefbescheiden Kiwa NV, vanaf 1996

6. SAMENSTELLING RAAD, COMMISSIES EN SECRETARIAAT IN 2012

Samenstelling Raad voor Cultuur

Joop Daalmeijer (voorzitter)
René Boomkens (tot 01-10-2012)
Melle Daamen
Mirjam de Meijer
Caroline Nevejan
Gerard Rooijakkers
Huub Smeets (tot 01-02-2012)
Rocky Tuhuteru
Mathieu Weggeman
Jessica Mahn (extern adviseur vanaf 01-03-2012)
Jeroen Bartelse (algemeen secretaris)

Samenstelling commissies

Commissie Amateurkunst en Cultuureducatie

Dirk Monsma (voorzitter)
Appie Alferink
Ernestine Comvalius
Robert Vroegindeweyj
Theisje van Dorsten (extern adviseur)
Lotte Ravenhorst (secretaris)

Commissie Archieven

Daan Hertogs (voorzitter)
Marianne Loef
Roxana Chandali
Wil van der Schans
Alexander van Kessel
Frans Willem Lantink
Caspar Laffrée (waarnemend secretaris)

Commissie Architectuur, Stedenbouw, Monumenten, Archeologie en Landschapsarchitectuur

Maarten Schmitt (voorzitter)
Anna Vos
Klazien Brummel (secretaris)

Bijzondere Commissie Monumenten en Archeologie

Dirk Baalman (voorzitter)
Boudewijn Goudswaard
Marijke Beek
Jan van der Hoeve
Annet Pasveer (secretaris)

Commissie Bibliotheken en Letteren

Ben Peperkamp (voorzitter)
Carola Hageman
Chris Frowein
Henk Kraima
Thijs Kuipers
Nan van Schendel
Anita Németh (secretaris)
Jaap Visser (secretaris)

Commissie Beeldende Kunst en Vormgeving

Jan Konings (voorzitter)
Roel Arkesteijn
Kirsten Algera
Femke den Boer
Din Pieters
Helen Westgeest
Monique de Louwere (secretaris)

Commissie E-Cultuur

Taco Stolk (voorzitter)
Carla Hoekendijk
Janneke van Kersen (secretaris)

Commissie Film

Ruud Visschedijk (voorzitter)
Bero Beyer
Ilona van Heeckeren tot Overlaer
Dominique van Ratingen
Anita Németh (secretaris)

Commissie Intercultureel en Internationaal Cultuurbeleid

Mirjam Shatanawi (voorzitter)
Ergun Erkoçu
Martin Prchal
Yolanda Ezendam (secretaris)

Commissie Media

Peter Schrurs (voorzitter)
Barbara van Beukering
Julius Minnaar
Jaap Visser (secretaris)

Commissie Musea

Lejo Schenk (voorzitter)
Roeli Broekhuis
Marijke Brouwer
Edwin Jacobs
Gitta Luiten
Diana Wind
Gert-Jan van der Vossen
Janneke van Kersen (secretaris)

Externe adviseurs

Ed d'Hondt
Paul Rutten
Carl Depauw

Commissie Podiumkunsten

Andries Mulder
Gemma Jelier-de Backer
Oscar Wibaut
Cees Langeveld
Albert Adams
Annett Andriesen
Fanne Boland
Janine Dijkmeijer (tot 01-07-2012)
Hans Eliëns
Andreas Fleischmann
Anneke Hogenstijn
Peter Janssen
Anja Krans
Michael De Roo
Anton Smit
Paulette Smit
Maaïke Verberk
Robert Vroegindeweyj
Hans Verbugt
Pieter Bots (secretaris Podiumkunsten – Dans en Theater)
Daphne Wassink (secretaris Podiumkunsten – Muziek en Muziektheater)

Voorstellingsbezoekers

Dick van Teylingen
Sanne Parlevliet (tot 01-11-2012)

Bijzondere commissie Wet tot behoud van cultuurbezit

Inge van der Vlies (voorzitter)
Lejo Schenk
Daan Hertogs
Yolanda Ezendam (secretaris)

Externe adviseurs

Peter Schatborn
Edwald van Voolen
Alied Ottevanger
J.P. Puype
Charlotte van Rappard-Boon
Johan ter Molen
Paul le Blanc
Flip Bool
Jeroen Giltaij
Willem van Gulik
Peter van Helsdingen
Ad de Jong
Jos Koldeweyj
Matthijs van Otegem
Jan van der Hoeve

Samenstelling Secretariaat

Staf

Jeroen Bartelse (algemeen secretaris)
Pieter Bots (secretaris commissie Podiumkunsten; secretaris disciplinecommissie Theater en Dans)
Klazien Brummel (secretaris commissie Architectuur, Stedenbouw, Monumenten, Archeologie en Landschapsarchitectuur)
Tom Cordeweners (rijkstrainee tot 01-03-2012)
Yolanda Ezendam (secretaris commissie Wet tot Behoud van Cultuurbezit; secretaris commissie Intercultureel/Internationaal)
René van Geffen (voorlichter)
Janneke van Kersen (secretaris commissie Musea; secretaris commissie E-cultuur)
Caspar Laffrée (plaatsvervangend algemeen secretaris)
Monique de Louwere (secretaris commissie Beeldende Kunst en Vormgeving)
Anita Németh (secretaris Film; secretaris Bibliotheken en Letteren)
Annet Pasveer (secretaris Bijzondere Commissie Monumenten en Archeologie)
Lotte Ravenhorst (secretaris commissie Amateurkunst en Cultuureducatie)
Jaap Visser (secretaris commissie Media; secretaris commissie Bibliotheken en Letteren)
Daphne Wassink (secretaris disciplinecommissie Muziek en Muziektheater)
Anne Weyers-de Ruiter (secretaris commissie Archieven)

Bedrijfsvoering

Karima Abdalas (beleidsondersteunend medewerker)
José Brussee-van Leeuwen (beleidsondersteunend medewerker)
Rob Harms (ICT-manager)
Fleur Kortenbach (communicatiemedewerker)
Ingrid Maulabux (medewerker huishoudelijke dienst)
René van der Meer (medewerker facilitaire dienst)
Hilda van der Poll (medewerker financiën en P&O tot 01-03-2012)
Leo Timmers (medewerker archief)
Trix de Vos (telefoniste/receptioniste)
Madelon van Wandelen-Giezenaar (managementassistent)

Stagiaires

Bouchra Aboulbarakat (tot 01-08-2012)
Thomas Coenraads (vanaf 01-09-2012)
Kim van Elk (vanaf 15-08-2012)
Kim de Goffau (vanaf 01-09-2012)
Ingeborg de Ruijter (vanaf 01-09-2012)

**Subsidieaanvragen Basisinfrastructuur 2013 – 2016:
commissieleden en adviseurs**

Hieronder - per afdeling van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid - een overzicht van de commissieleden en adviseurs die betrokken zijn geweest bij de advisering over de subsidieaanvragen.

Afdeling 3.2 Podiumkunsten

§3.2.1 Algemeen Theater

Artikel 3.9 Algemeen theater

Fanne Boland
Anja Krans
Cees Langeveld
Anton Smit
Paulette Smit
Wiesje Jansma-de Vries (extern adviseur)

Artikel 3.10 Jeugdtheater

Fanne Boland
Andreas Fleischmann
Anja Krans
Cees Langeveld
Robert Vroegindeweyj

§3.2.2 Dans

Artikel 3.12 Dans

Janine Dijkmeijer
Albert Adams
Gemma Jelier-De Backer
Anja Krans
Maaïke Verberk

§3.2.3 Muziek en muziektheater

Orkesten

(Artikel 3.14 Symfonieorkesten, artikel 3.15 Symfonieorkest met begeleidingsactiviteiten primair voor opera en artikel 3.16 Subsidie symfonieorkest met begeleidingsactiviteiten voor dans)

Albert Adams
Hans Eliëns
Anneke Hogenstijn
Peter Janssen
Andries Mulder
Robert Vroegindeweyj

Opera

(Artikel 3.18 Grootschalig opera-aanbod, Artikel 3.19 Overig opera-aanbod)

Annett Andriesen
Michael de Roo
Oscar Wibaut
Hans Verbugt

§3.2.4 Festival

Artikel 3.21 Festival

Gemma Jelier-De Backer
Cees Langeveld
Andries Mulder
Oscar Wibaut

Afdeling 3.3 Musea

Roeli Broekhuis
Marijke Brouwer
Edwin Jacobs
Gert-Jan van der Vossen

Afdeling 3.4 Beeldende kunst

Kirsten Algera
Roel Arkesteijn
Femke den Boer
Jan Konings
Din Pieters
Helen Westgeest

Afdeling 3.5 Film

Bero Beyer
Ilona van Heeckeren tot Overlaer
Dominique van Ratingen
Ruud Visschedijk

Afdeling 3.6 Letteren en afdeling 3.8 Bibliotheken

Said El Haji
Chris Frowein
Carola Hageman
Henk Kraima
Thijs Kuipers
Ben Peperkamp
Nan van Schendel

Afdeling 3.7 Creatieve industrie (architectuur, vormgeving en nieuwe media)

Kirsten Algera
Maarten Schmitt
Peter Schrurs
Taco Stolk
Anna Vos

Afdeling 3.9 Amateurkunst en cultuureducatie

Appie Alferink
Ernestine Comvalius
Theisje van Dorsten
Dirk Monsma
Robert Vroegindeweyj

Afdeling 3.10 Bovensectorale ondersteunende instellingen

Artikel 3.43 Internationaal cultuurbeleid

Roel Arkesteijn
Gemma Jelier-de Backer
Martin Prchal
Peter Schrurs
Mirjam Shatanawi

Artikel 3.44 Digitalisering erfgoed

Edwin Jacobs
Carla Hoekendijk
Daan Hertogs
Nan van Schendel

Artikel 3.45 Onderzoek en statistiek

Cees Langeveld
Ben Peperkamp
Lejo Schenk

RAAD
VOOR
CULTUUR